

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	[<i>namen</i>]
Telefoonnummer	[<i>telefoonnummers</i>]
Nummer & Titel	IB 2021/47 Asielaanvragen door Hongaarse of Poolse burgers
Kenmerk (digijust)	3284654
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asiel themapagina's / Asielprocedure / Informatie voor uitvoering
Relatie met	
Geldig vanaf	10-04-2021
Geldig tot en met	10-04-2024

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.

1. Aanleiding

In enkele asielprocedures van Hongaarse of Poolse onderdanen is een beroep gedaan op de artikel 7-procedures die door de Europese Commissie zijn gestart tegen Hongarije en Polen. Met dit informatiebericht wordt nadere informatie gegeven over de afdoening van zaken waarin dit speelt.

2. Verwachting

In dit IB wordt uitgelegd hoe dient te worden gehandeld in asielaanvragen waarin Hongaarse of Poolse burgers een beroep doen op artikel 7 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (hierna: VEU). IB 2020/177 komt hiermee te vervallen. Na afloop van de geldigheid van dit IB zal worden bezien of dit IB verlengd of aangepast moet worden.

3. Inhoud/Toelichting

Uit Protocol (nr. 24) inzake asiel voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie, bij het VEU, volgt het standpunt dat asielaanvragen door burgers van de Europese Unie niet inhoudelijk worden beoordeeld. Gelet op het niveau van bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden in de lidstaten van de Europese Unie beschouwen de lidstaten elkaar als veilige landen van oorsprong in asielzaken. Daarom wordt een asielaanvraag van een onderdaan van een lidstaat door een andere lidstaat in principe rechtstreeks op grond van Protocol 24 niet-ontvankelijk verklaard (dus niet op grond van de Vreemdelingenwet).

In het Protocol is opgenomen dat een asielaanvraag uitsluitend ontvankelijk kan worden verklaard en inhoudelijk kan worden behandeld, onder meer:

"b. Indien de in artikel 7, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie bedoelde procedure op gang is gebracht en totdat de Raad, of in voorkomend geval de Europese Raad hieromtrent een besluit heeft genomen ten aanzien van de lidstaat waarvan de aanvrager onderdaan is".

Artikel 7 van het VEU voorziet in de mogelijkheid om actie te ondernemen wanneer een lidstaat de Europese waarden schendt of wanneer er een duidelijk gevaar bestaat dat de waarden zullen worden geschonden. Volgens artikel 2 VEU bestaan deze Europese waarden uit eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten. Deze waarden zijn voorwaarden voor toelating als lidstaat tot de EU¹. De artikel 7-procedure maakt het mogelijk een lidstaat te schorsen, waardoor het stemrecht in de Europese Raad vervalt.

Artikel 7-procedure Polen

In geval van Polen is een artikel 7-procedure op gang gebracht door de Commissie vanwege de volgende zorgen²:

- 1- Het ontbreken van een onafhankelijke en legitieme constitutionele toetsing;
- 2- De vaststelling door het Poolse parlement van nieuwe wetgeving inzake de rechterlijke macht in Polen, die aanleiding geeft tot ernstige bezorgdheid over de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en die de systematische bedreiging voor de rechtsstaat in Polen aanzienlijk vergroot:
 - a- De wet inzake het Hooggerechtshof;
 - b- De wet tot wijziging van de wet inzake de organisatie van gewone rechtbanken ('wet inzake de organisatie van gewone rechtbanken');
 - c- De wet tot wijziging van de Wet inzake de Nationale Raad voor Justitie en sommige andere wetten ('wet inzake de Nationale Raad voor Justitie');
 - d- De wet tot wijziging van de Wet inzake de Nationale School voor de rechterlijke macht en het openbaar ministerie en de Wet inzake de organisatie van gewone rechtbanken en sommige andere rechtbanken ('wet inzake de Nationale School voor de rechterlijke macht').

Het belangrijkste bezwaar van de Commissie tegen de wet inzake de organisatie van de gewone rechtbanken betreft de discriminatie op basis van geslacht die voortvloeit uit de invoering van een verschillende pensioenleeftijd voor mannelijke rechters (65 jaar) en vrouwelijke rechters (60 jaar). Deze bepaling is in strijd met artikel 157 EU-Werkingsverdrag en de EU-richtlijn 2006/64 inzake gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep. Tevens uit de Commissie in de procedure haar zorgen over het ondermijnen van de onafhankelijkheid van de Poolse rechtbanken nu de minister van Justitie de discretionaire bevoegdheid krijgt om het mandaat van rechters die de pensioenleeftijd hebben bereikt, te verlengen en om voorzitters van de rechtbanken te ontslaan of aan te stellen.

Artikel 7-procedure Hongarije

In geval van Hongarije ziet de op gang gebrachte artikel 7-procedure op alle elementen van artikel 2 VEU. Zowel de Europese Commissie als het Europees Parlement zijn bezorgd over de staat van de rechtsstaat in Hongarije. De punten van zorg zijn hierbij³:

- 1- De werking van het constitutionele bestel en kiesstelsel;
- 2- De onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en van andere instellingen en de rechten van rechters;
- 3- Corruptie en belangenconflicten;
- 4- Bescherming van persoonlijke levenssfeer en gegevensbescherming;
- 5- Vrijheid van meningsuiting;
- 6- Academische vrijheid;
- 7- Vrijheid van godsdienst;
- 8- Vrijheid van vereniging;
- 9- Het recht op gelijke behandeling;
- 10- De rechten van personen die tot minderheden behoren, waaronder de rechten van Roma en joden, en de bescherming van dergelijke minderheden tegen haatdragende uitlatingen;

¹ <https://ecer.minbuza.nl/ecer/dossiers/rechtsstaat-in-de-eu/toezichtprocedures>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017PC0835&from=NL>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018IP0340&from=NL>

- 11- De fundamentele rechten van migranten, asielzoekers en vluchtelingen;
- 12- Economische en sociale rechten.

4. Hoe te handelen

Het enkele feit dat een procedure zoals bedoeld in artikel 7 VEU is gestart, betekent niet dat de aanvraag om die reden inhoudelijk moet worden behandeld. De Afdeling oordeelde in een Poolse asielzaak als volgt (uitspraak van 30 januari 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:282](#)):

"Uit het Protocol volgt dat een lidstaat een asielaanvraag van een burger van de Unie uitsluitend inhoudelijk kan behandelen indien een van de daarin genoemde gevallen zich voordoet. Deze bevoegdheid geeft lidstaten de ruimte een asielaanvraag ook na aanvang van een artikel 7-procedure niet-ontvankelijk te verklaren. De staatssecretaris heeft daarbij een zekere beoordelingsruimte.

[...]

De Afdeling leidt uit het arrest af dat het starten van een artikel 7-procedure alleen in uitzonderlijke gevallen aanleiding kan geven om af te wijken van het interstatelijk vertrouwensbeginsel".

Uit de Afdelingsuitspraak volgt dat moet worden nagegaan of de asielmotieven van de vreemdeling in direct verband staan met de achtergronden bij de artikel 7-procedure. Is dat niet het geval, dan mag ten aanzien van de vreemdeling nog steeds worden uitgegaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel. De beoordeling van dit verband met de achtergronden bij de artikel 7-procedure staat voorop en niet de beoordeling van de aannemelijkheid van het asielrelaas.

Voorbeelden:

- De vreemdeling vreest voor problemen met derden. Echter, de artikel 7-procedure ziet op zorgen omtrent ontwikkelingen die de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in Polen kunnen schaden, niet op de mogelijkheid voor burgers om zich ter bescherming tot de Poolse autoriteiten te wenden en openbare bronnen melden daaromtrent dat dit (nog steeds) mogelijk is. Hetgeen de vreemdelingen stelt wordt dus niet geraakt door de grondslag van de artikel 7-procedure en geeft geen aanleiding af te wijken van het interstatelijk vertrouwensbeginsel;
- De vreemdeling vreest voor tenuitvoerlegging van een gevangenisstraf die in 2014 is opgelegd. Dat rechterlijk vonnis dateert van ruimschoots vóór de ontwikkelingen in Hongarije rond de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. Hetgeen de vreemdelingen stelt wordt dus niet geraakt door de grondslag van artikel 7-procedure en geeft geen aanleiding af te wijken van het interstatelijk vertrouwensbeginsel;
- De vreemdeling verklaart dat er een strafzaak tegen hem is gestart nadat de artikel 7-procedure op gang is gebracht en verklaart dat dit een geconstrueerde rechtszaak is die niet eerlijk zal verlopen wegens tekortkomingen in de rechterlijke macht. De vreemdeling zal allereerst met documenten moeten aantonen dat een dergelijke zaak tegen hem is aangespannen. Vervolgens zal aan de hand van de achtergronden bij het op gang brengen van de artikel 7-procedure en de informatie die beschikbaar is over de rechterlijke macht aldaar, moeten worden beoordeeld of en in hoeverre een strafzaak daardoor wordt geraakt en in hoeverre niet langer van het interstatelijk vertrouwensbeginsel mag worden uitgegaan;
- De vreemdeling is een Roma uit Hongarije en verklaart dat vanwege zijn etniciteit zijn rechten worden geschonden. De vreemdeling zal allereerst waar mogelijk met documenten moeten aantonen dat hiervan sprake is

geweest en dat hij tevergeefs heeft getracht dat aldaar bij de autoriteiten aan de orde te stellen. Doet hij dat niet, dan kan worden overwogen dat vooropgesteld wordt dat de vreemdeling zijn asielrelaas niet met stukken heeft onderbouwd. Daaraan worden echter geen verdere gevolgtrekkingen verbonden. Vervolgens zal aan de hand van de achtergronden bij het op gang brengen van de artikel 7-procedure en de informatie die beschikbaar is over de houding van de Hongaarse autoriteiten jegens de Roma, moeten worden beoordeeld of en in hoeverre in zijn algemeenheid bij problematiek waarop de vreemdeling zich beroept ten aanzien van Roma niet langer van het interstatelijk vertrouwensbeginsel mag worden uitgegaan. Dit is en blijft een algemene beoordeling waarbij niet op het specifieke asielrelaas wordt ingegaan.

In de bronvermeldingen kan meer informatie worden gevonden over de precieze zorgen jegens Polen en Hongarije. Na de vaststelling dat er geen verband bestaat met de achtergronden bij de artikel 7-procedure, dan wel geen aanleiding bestaat om ten aanzien van de vreemdeling niet langer van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uit te gaan, kan een inhoudelijke beoordeling van de asielmotieven achterwege blijven en kan de aanvraag niet-ontvankelijk worden verklaard op grond van Protocol 24 met verwijzing naar het interstatelijk vertrouwensbeginsel.

Contact met SUA

Wanneer een Hongaarse of Poolse asielzoeker een relaas naar voren brengt dat daadwerkelijk en direct lijkt te raken aan de inhoud van een artikel 7-procedure, moet contact worden opgenomen met SUA voor afstemming van de insteek. Het daadwerkelijk inhoudelijk in behandeling nemen van asielaanvragen van EU-burgers kan niet plaatsvinden zonder afstemming en zal aan het departement en de Minister van Buitenlandse Zaken moeten worden gemeld.

Indien nodig kan landeninformatie bij TOELT worden opgevraagd. Er zal goed gemotiveerd en onder verwijzing naar bronnen aangegeven moeten worden waarom geen sprake is van een uitzonderlijk geval en er dus aanleiding bestaat de asielaanvraag inhoudelijk te behandelen.

Wanneer sprake is van een mogelijk politiek- of mediagevoelige zaak, raadpleeg dan ook de interne Werkinstructie 2020/1 'Handelwijze bij politiek- en/of mediagevoelige zaken'.

5. Afstemming

JZ, A&B